

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนการออมและการลงทุนเพื่อการเกษียณของข้าราชการรัฐการ สำนักงานอัยการสูงสุด

The Correlation Between Factors Supporting Savings and investments for Retirement of Administrative Officers of The Office of The Attorney General

ประภัสสร ออบบายันต์ และ เกษม สวัสดิ์*
Prapatsorn Obbayun and Kasem Swasdee*

โครงการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จังหวัดกรุงเทพฯ 10240
Master of Business Administration Program, faculty of Business Administration, Ramkhamheang University, Bangkok 10240

*To whom correspondence should be addressed.e-mail: kasem250088@gmail.com

Received: 3 February 2025, Revised: 22 March 2025, Accepted: 28 April 2025

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) ค่าเฉลี่ยจำนวนเงินออมและเงินลงทุนเพื่อการเกษียณของข้าราชการรัฐการ สำนักงานอัยการสูงสุด โดยรวม และจำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ 2) ความสำคัญของปัจจัยสนับสนุนการออมและการลงทุนเพื่อการเกษียณของข้าราชการรัฐการ สำนักงานอัยการสูงสุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนการออมและการลงทุนกับจำนวนเงินออมและเงินลงทุนเพื่อการเกษียณของข้าราชการรัฐการ สำนักงานอัยการสูงสุด ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือข้าราชการรัฐการ สำนักงานอัยการสูงสุด จำนวน 400 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน independent sample test (t-test), one way ANOVA และ partial correlation ผลการวิจัยพบว่า 1) จำนวนเงินออมและเงินลงทุนเพื่อการเกษียณโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45,401.75 บาทต่อคนต่อปี ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 52,299.79 กลุ่มเพศหญิงกับกลุ่มเพศชาย กลุ่มอายุ 41 ปี ถึง 50 ปี กับกลุ่มกลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป กลุ่มสถานภาพโสดกับกลุ่มสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง และกลุ่มสถานภาพสมรสกับกลุ่มสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง มีจำนวนเงินออมและเงินลงทุนเพื่อการเกษียณไม่แตกต่างกัน ส่วนกลุ่มอื่นๆ มีจำนวนเงินออมและเงินลงทุนเพื่อการเกษียณแตกต่างกัน 2) ความสำคัญของปัจจัยสนับสนุนด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ด้านความรู้ทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง 3) ปัจจัยสนับสนุนด้านความรู้ทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับจำนวนเงินออมและเงินลงทุนเพื่อการเกษียณในระดับต่ำมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงส่วน เท่ากับ 0.299 ส่วนปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมและเงินลงทุน ข้อเสนอแนะคือ สำนักงานอัยการสูงสุด ควรมีการฝึกอบรม หรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจประโยชน์การออมเงินและการลงทุนเพื่อการเกษียณให้มากขึ้น เช่นเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินมาบรรยายให้ทราบถึงความสำคัญ แนะนำวิธีการออมเงินและการลงทุนเพื่อการเกษียณ

คำสำคัญ : การออมและการลงทุนเพื่อการเกษียณ ข้าราชการรัฐการ สำนักงานอัยการสูงสุด

Abstract

This research aims to examine: 1) the average overall amount of money for savings and investments for retirement and classified by demographic factors; 2) the importance of supporting factors for savings and investments for retirement; 3) the correlation between supporting factors and the amount of savings and investments for retirement. The quantitative research method was employed. The sample group was 400 administrative officers of the Office of The Attorney General. The questionnaires were governed in order to collect the data with convenience sampling method. The statistics used for data analysis were maximum, minimum, frequency, average, standard deviation, independent sample test (t-test), one way ANOVA and partial correlation. The research found as follows: 1) the average overall amount of savings and investments possessed of 45,401.75 baht/year (S.D.=52,299.79), the amount of savings and investments for retirement of women and men, the age group of 41 to 50 years and the age group of 51 years and above, the single status group and the divorced/widowed groups, the married group and divorced groups were not different; but other groups had different amounts of retirement savings and investments. 2) the importance of economic factors and social factors were at quite high level; and financial literacy factors were at moderate level; 3) the financial literacy factors correlated to amount of savings and investments at a very low level ($r=0.299$), statistical significance at .05, but the economic and social

factors did not correlate. The suggestion was that the Office of the Attorney General should provide training or organize activities to encourage personnel to have more knowledge and understanding of the benefits of saving money and investments for retirement. For example, inviting financial experts to lecture on the importance of savings and investments and introducing ways to save money and investment for retirement.

Keywords : Savings and Investments for Retirement, Administrative Officers, the Office of the Attorney General

บทนำ

เนื่องจากโครงสร้างประชากรในหลายประเทศเริ่มเปลี่ยนแปลงสู่สังคมสูงวัย และจากเกิดโรคระบาด COVID – 19 การออมและการลงทุนเพื่อการเกษียณเริ่มได้รับความสนใจมากขึ้น งานวิจัยต่างประเทศที่ศึกษาถึงพฤติกรรมการออมและการลงทุนเพื่อการเกษียณ ซึ่งส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นสาเหตุของการออมที่ไม่เพียงพอ เช่น 1) เรื่อง ARE AMERICANS SAVING “OPTIMALLY” FOR RETIREMENT? Scholz, Seshadri, & Khitatrakun [1] กล่าวว่า Merrill Lynch & Co. ได้สำรวจพบว่ากลุ่มเบบี้บูมเมอร์มีรายได้ 100,000 ดอลลาร์แต่ต้องการเงินดำรงชีพ 653,000 ดอลลาร์ เมื่ออายุครบ 65 ปี เพื่อเกษียณ แต่ออมเงินได้เพียง 31 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนเงินที่ต้องการเท่านั้น 2) เรื่อง FINANCIAL LITERACY AND RETIREMENT PLANNING IN THE UNITED STATES Lusardi & Mitchell [2] พบว่า คนที่มีความรู้ทางการเงินสูงมีแนวโน้มที่จะวางแผนและออมเพื่อการเกษียณมากกว่าคนที่มีความรู้ทางการเงินต่ำ 3) เรื่อง The Retirement Savings Crisis: Is It Worse Than We Think? National Institute on Retirement Security [3] พบว่า 1 ใน 3 ของชาวอเมริกันไม่มีการออมเงินสำหรับการเกษียณ หรือมีเงินออมไม่ถึง 5,000 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งทำให้มีความเสี่ยงสูงที่จะประสบปัญหาทางการเงินเมื่อเกษียณ 4) เรื่อง The Role Of Financial Risk Tolerance And Financial Advisor Management In Mediating: The Relationship Between Financial Attitudes, Financial Knowledge, Financial Anxiety, And Sustainable Financial Retirement Planning Alhawamdeh. et.al.[4] พบว่าความรู้ทางการเงินส่งผลกระทบกับการวางแผนเพื่อการเกษียณ 5) เรื่อง The Social, Cultural and Economic Influences on Retirement Saving for Young Adults in Britain Suh & James [5] พบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการออมเงินเพื่อการเกษียณ 6) เรื่อง EXAMINING THE ROLE OF FINANCIAL ADVISORS IN MANAGING RETIREMENT SAVINGS Kumar et. al [6] พบว่าที่ปรึกษาทางการเงินเป็นผู้ช่วยที่ดีที่สุดสำหรับผู้ที่ยากลำบากในการเกษียณอย่างมีความสุขและมั่นคง

ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) อย่างรวดเร็ว โครงสร้างขนาดครอบครัวใหญ่ที่เคยพึ่งพาอาศัยกันมีขนาดเล็กลง ทำให้ไม่สามารถพึ่งพารายได้จากลูกหลาน และรายได้จากระบบบำเหน็จบำนาญหรือกองทุนประกันสังคมที่รัฐจัดตั้งขึ้นไม่พอค่าใช้จ่าย ดังนั้นการออมและการลงทุนส่วนบุคคลจึงเป็นทางเลือกที่มีความสำคัญ เป็นการสร้างความมั่นคงในชีวิตด้วยเกษียณช่วยลดภาระและความกดดันต่อครอบครัว ความกังวลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในอนาคต เช่น ค่าอาหาร ค่ารักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย เพิ่มโอกาสในการใช้ชีวิตตามที่ต้องการ สามารถใช้ชีวิตตามความฝัน เช่นการท่องเที่ยว การทำกิจกรรมที่สนใจ หรือการใช้จ่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ช่วยรับมือกับความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ การออม การลงทุนสามารถช่วยเพิ่มมูลค่าของเงินลงทุนให้เติบโตขึ้นทันกับอัตราเงินเฟ้อ และสร้างผลตอบแทนที่ยั่งยืนในระยะยาว ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป (ผู้สูงอายุ) ในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้น จากสถิติข้อมูลผู้สูงอายุ เดือนธันวาคม 2566 มีจำนวน 13,064,929 คน [7] จากประชากรไทยรวมทั้งสิ้นจำนวน 66,052,615 คน [8] จำนวนผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 19.78 ของจำนวนประชากรโดยรวม ขณะที่สัดส่วนของอัตราการเกิดใหม่มีน้อยลง โดยจำนวนการเกิดใหม่ในปี 2566 เท่ากับ 517,934 คน จะพบว่าจำนวนการเกิดใหม่คิดเป็นอัตราร้อยละ 0.78 ของจำนวนประชากรโดยรวม แสดงให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้นและอัตราการเกิดที่ต่ำ คนที่อายุครบ 60 ปีขึ้นไปก็จะเกษียณอายุการทำงานโอกาสในการสร้างรายได้ลดลง ในขณะที่วัยก่อนเกษียณคนไทยมีอายุที่ยืนยาวขึ้นจากเมื่อ 50 ปีก่อน คนไทยมีอายุเฉลี่ยไม่ถึง 60 ปี ปัจจุบันอายุเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้นเป็น 77 ปี (ชาย 73.5 ปี และหญิง 80.5 ปี) [9] เมื่อมีอายุที่ยืนยาวขึ้นส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตมากขึ้น และอาจมีปัญหาระหนี้สินผูกพันถึงวัยเกษียณ เนื่องจากพฤติกรรมการก่อหนี้โดยขาดวินัยทางการเงินที่ดี ซึ่งภาระหนี้ครัวเรือนโดยสิ้นปี 2566 เพิ่มขึ้นที่ระดับ 91.4% ของ GDP ส่วนใหญ่เป็นหนี้บัตรเครดิต ลิขิ่ง และสินเชื่อส่วนบุคคล ซึ่งเกิดจากเศรษฐกิจและระดับรายได้ที่ฟื้นตัวช้า [10] และเศรษฐกิจประเทศไทยมีอัตราการเจริญเติบโตอยู่ในระดับต่ำติดต่อกันมาหลายปี โดยในปี 2567 มีรายได้ต่อหัว (GDP per Capita) ในระดับต่ำที่ 264,608 บาท (7,496 ดอลลาร์ต่อคนต่อปี [11] ในขณะที่อัตราการออมเงินของคนไทยลดลงอยู่ที่ 30-35% ของ GDP จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ [12] โดยร่วมมือกับธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า ร้อยละของครัวเรือนที่มีการเก็บออม ปี 2563 - 2567 ลดลงจากร้อยละ 95.9 เป็นร้อยละ 91.5 และตามรายงานของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ สิ้นปี 2567 มีบัญชีเงินฝากทั้งสิ้นจำนวน 137.6 ล้านบัญชี บัญชีที่มีเงินฝากน้อยกว่า 50,000 บาท มีถึงจำนวน 122.9 ล้านบัญชี คิดเป็นร้อยละ 89.3 ของจำนวนบัญชีเงินฝากทั้งสิ้น แสดงให้เห็นว่าคนไทยมีการออมเงินน้อยลง อาจทำให้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายชีวิตในวัยเกษียณ

การใช้ชีวิตหลังเกษียณอย่างมีความสุข [13] จำเป็นต้องมีเงินเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ควรที่จะรู้ใน 4 เรื่อง

- 1) รู้รายรับต่อเดือน แหล่งที่มา และความมั่นคงของรายรับ เช่น กรณี (1) ข้าราชการ จะได้รับบำเหน็จหรือบำนาญ และเงินจากกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) (2) พนักงานบริษัทเอกชนจะได้รับเงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และกองทุนประกันสังคม (3) เงินออมที่ได้เก็บหอมรอมริบมาตลอดชีวิตการทำงาน บวกกับผลประโยชน์จากการนำเงินไปลงทุน 2) รู้รายจ่ายต่อเดือน เทียบกับรายรับที่คาดว่าจะได้รับ ส่วนใหญ่แล้วค่าใช้จ่ายประจำหลังเกษียณมักจะลดลง ซึ่งประเมินกันว่าค่าใช้จ่ายต่อเดือนหลังเกษียณจะประมาณ 70% - 80% ของค่าใช้จ่ายต่อเดือนก่อนเกษียณ เช่น หากก่อนเกษียณมีค่าใช้จ่ายต่อเดือนประมาณ 31,250 บาท ค่าใช้จ่ายหลังเกษียณจะประมาณ 21,875 - 25,000 บาท ทั้งนี้ยังไม่รวมเงินเพื่อ ดังนั้นควรบันทึกรายรับ รายจ่าย จะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ในปัจจุบัน มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนเท่าไร และค่าใช้จ่ายรายการใดจะลดลงหรือหมดไปเมื่อเกษียณแล้ว 3) รู้หลักประกันความมั่นคงทางการเงิน เช่น สวัสดิการที่เบิกได้ และความคุ้มครองของประกันสุขภาพ เพื่อเป็นหลักประกันว่าหากเกิดเหตุที่ไม่คาดฝันจะไม่กระทบกับจำนวนเงินที่จำเป็นสำหรับใช้จ่ายประจำ หากตรวจสอบแล้วพบว่าไม่ครอบคลุมเพียงพอ ควรพิจารณาออมหรือซื้อประกันเพิ่มเติม 4) รู้ปัจจัยที่อาจมีผลต่อรายรับ รายจ่าย อาทิ อัตราเงินเฟ้อ ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่อาจกระทบต่ออัตราดอกเบี้ย จำนวนปีที่คาดว่าจะมีชีวิตอยู่หลังเกษียณซึ่งการประมาณจำนวนเงินที่ต้องมีเพื่อใช้จ่ายหลังเกษียณนั้นแบ่งออกเป็น 2 แนวคิด คือ 1) การใช้เงินออมสำหรับใช้จ่าย 2) การใช้ดอกผลของเงินออมและเงินลงทุนสำหรับใช้จ่ายหรืออาจใช้ทั้ง 2 แนวคิดผสมกัน แนวคิดที่ 1) นำเงินออมมาใช้จ่ายหลังเกษียณ กรณีนี้จะเป็นการใช้เงินต้นให้หมดไป ประมาณการเงินที่ควรมี ณ วันเกษียณเท่ากับค่าใช้จ่ายต่อเดือนหลังเกษียณ คูณ 12 เดือน คูณจำนวนปีที่คาดว่าจะมีอายุอยู่หลังเกษียณ ตัวอย่างเช่น หากประเมินว่าหลังเกษียณจะใช้จ่ายเดือนละ 25,000 บาท และคาดว่าจะมีชีวิตอยู่จนอายุ 80 ปี ดังนั้น จำนวนเงินที่ต้องมี ณ วันเกษียณ เท่ากับ 25,000 บาท คูณ 12 เดือน คูณ 20 ปีหลังเกษียณ เท่ากับประมาณ 6,000,000 บาท แนวคิดที่ 2) นำดอกผลของเงินออมและเงินลงทุนมาใช้จ่ายหลังเกษียณ กรณีนี้เงินต้นจะยังคงอยู่ให้ออกดอกออกผลต่อไป ประมาณการเงินที่ควรมี ณ วันเกษียณเท่ากับค่าใช้จ่ายต่อเดือนหลังเกษียณ คูณ 12 เดือนหารด้วยประมาณการผลตอบแทนเฉลี่ยของเงินออมและเงินลงทุนช่วงหลังเกษียณ ตัวอย่างเช่น หากประเมินว่าหลังเกษียณจะใช้จ่ายเดือนละ 25,000 บาท และคาดว่าอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยของเงินออมและเงินลงทุนช่วงหลังเกษียณอยู่ที่ร้อยละ 5 ต่อปี ดังนั้น จำนวนเงินที่ควรมี ณ วันเกษียณ เท่ากับ 25,000 บาท คูณ 12 เดือน หารด้วย 0.05 เท่ากับ 6,000,000 บาท และนำไปคำนวณหาเงินออมและเงินลงทุนต่อปีได้ประมาณ 90,000 บาทต่อปีเป็นระยะเวลา 30 ปี โดยประมาณการผลตอบแทนเฉลี่ยของเงินออมและเงินลงทุนร้อยละ 5 ต่อปี

จากการที่ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดการออมและการลงทุนเพื่อการเกษียณ ทำให้เกิดปัญหาทางการเงินเมื่อถึงวัยเกษียณ การออมและการลงทุนเพื่อการเกษียณจึงเป็นเรื่องสำคัญดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยเป็นข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการสูงสุด จึงมีความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญของการออมและการลงทุนเพื่อการเกษียณของข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการสูงสุด โดยสนใจศึกษาว่าจำนวนเงินออมและเงินลงทุนเพื่อการเกษียณของข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการสูงสุดนั้นโดยรวมอยู่ในระดับใด และจำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์อยู่ในระดับใด ปัจจัยสนับสนุนมีความสัมพันธ์กับการออมและการลงทุนเพื่อการเกษียณหรือไม่อย่างไร เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยที่ได้มาเป็นแนวทางในการส่งเสริมการออมและการลงทุนเพื่อการเกษียณของข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษา 1) ค่าเฉลี่ยจำนวนเงินออมและเงินลงทุนเพื่อการเกษียณของข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการสูงสุดโดยรวม และจำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ 2) ความสำคัญของปัจจัยสนับสนุนการออมและการลงทุนเพื่อการเกษียณของข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการสูงสุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนการออมและการลงทุนกับจำนวนเงินออมและเงินลงทุนเพื่อการเกษียณของข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการสูงสุด

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน 1) เพศแตกต่างกัน จำนวนเงินออมและเงินลงทุนของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุดไม่แตกต่างกัน 2) อายุแตกต่างกัน จำนวนเงินออมและเงินลงทุนของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุดไม่แตกต่างกัน 3) ระดับการศึกษา แตกต่างกัน จำนวนเงินออมและเงินลงทุนของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุดไม่แตกต่างกัน 4) สถานภาพแตกต่างกัน จำนวนเงินออมและเงินลงทุนของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุดไม่แตกต่างกัน 5) รายได้แตกต่างกัน จำนวนเงินออมและเงินลงทุนของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุดไม่แตกต่างกัน 6) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมและเงินลงทุนของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุด 7) ปัจจัยด้านสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมและเงินลงทุนของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุด 8) ปัจจัยด้านความรู้ทางการเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมและเงินลงทุนของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ แล้วกำหนดตัวแปรอิสระปัจจัยประชากรศาสตร์คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ผู้วิจัยนำมาจากทฤษฎีปัจจัยประชากรศาสตร์ของ Kotler & Armstrong [14] และปัจจัยสนับสนุน คือด้านเศรษฐกิจ ผู้วิจัยนำมาจากทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ของเคนส์ (Keynesian Economics) ด้านสังคม นำมาจากแนวคิดด้านสังคมของ Charles H. Cooley [15] และ Blackwell et. al. [16] และด้านความรู้ทางการเงิน จากแนวคิดของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) [17] ตัวแปรตามคือจำนวนเงินออมและจำนวนเงินลงทุนต่อปี นำมาจากแนวคิด FUNDAMENTALS OF INVESTING Smart, S. B. et. al. [18]

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือข้าราชการธุรการสำนักอัยการสูงสุด จำนวน 5,884 คน [19] ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน คำนวณตามสูตรของ Yamane Tangkhunsombat [20] ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .05) และเพื่อป้องกันความผิดพลาดในการเก็บข้อมูลจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านปัจจัยสนับสนุนปัจจัยสนับสนุนการออมและการลงทุนเพื่อการเกษียณ รูปแบบคำถามของด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม จะเป็นแบบระดับการวัด 10 ระดับ ส่วนที่ 3 จำนวนเงินออมและเงินลงทุนต่อปี โดยสอบถามกลุ่มตัวอย่างเป็นตัวเลขนับเงินหน่วยเป็นบาท ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ แบบสอบถามสร้างขึ้นจากตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม นิยามศัพท์เฉพาะ และนิยามปฏิบัติการ การทดสอบแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ด้าน คือความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) และด้านความน่าเชื่อถือ (Reliability) ด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบแก้ไขเนื้อหา ปรับปรุงสำนวนภาษาให้มีความชัดเจนเข้าใจง่าย ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย การทดสอบความน่าเชื่อถือใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha มีค่าตั้งแต่ .00 ถึง 1.00 ค่าสัมประสิทธิ์สูงแสดงถึงแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือสูง เกณฑ์ที่ยอมรับได้มีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป [21] โดยได้ทดสอบแบบสอบถามกับข้าราชการธุรการ สำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งเป็นกลุ่มที่แยกออกจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 ชุด นำไปประมวลผลได้ค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha เท่ากับ .841 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์สูง แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือสูงสามารถนำไปใช้งานวิจัยในครั้งนี้ได้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน ประกอบด้วยการวิเคราะห์สถิติ t – test การวิเคราะห์ความแปรปรวน One-way ANOVA และสถิติ Partial correlation ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ .05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ถ้า r มีค่าเป็นบวก หมายถึง X และ Y สัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ถ้า r มีค่าเป็นลบ หมายถึง X และ Y สัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ บวก 1 หรือลบ 1 หมายถึง X และ Y สัมพันธ์กันอย่างสูงที่สุด และถ้า r มีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด [22]

ผลการวิจัย

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อ 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยจำนวนเงินออมและเงินลงทุนโดยรวมและจำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์

	ปัจจัยส่วนบุคคล	N	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปรความหมาย
เพศ	ชาย	128	45,768.75	52,504.29	ต่ำที่สุด
	หญิง	272	45,229.04	52,299.37	ต่ำที่สุด
อายุ	ไม่เกิน 30 ปี	57	22,968.42	33,728.98	ต่ำที่สุด
	31-40 ปี	188	38,159.04	46,224.68	ต่ำที่สุด
	41-50 ปี	121	56,277.69	57,304.37	ต่ำที่สุด
	51 ปีขึ้นไป	34	84,352.94	62,667.42	ต่ำมาก
ระดับ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	39	11,935.90	14,952.64	ต่ำที่สุด
การศึกษา	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	215	36,340.47	39,910.42	ต่ำที่สุด
	สูงกว่าปริญญาตรี	146	67,684.93	64,763.84	ต่ำมาก
สถานภาพ	โสด	245	39,672.24	48,583.93	ต่ำที่สุด
	สมรส	137	55,299.27	57,571.68	ต่ำที่สุด
	หย่าร้าง/หม้าย	18	48,055.56	50,335.90	ต่ำที่สุด

จากตาราง 1 ค่าเฉลี่ยจำนวนเงินออมและเงินลงทุนโดยรวมเท่ากับ 45,401.75 บาทต่อปี อยู่ในระดับต่ำที่สุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 52,299.79 จำแนกตามเพศ เพศชายมีค่าเฉลี่ยจำนวนเงินออมและเงินลงทุน เท่ากับ 45,768.75 บาทต่อปี (S.D. เท่ากับ 52,504.29) ในขณะที่เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45,229.04 บาทต่อปี (S.D. เท่ากับ 52,299.37) จำแนกตามช่วงอายุ ช่วงอายุไม่เกิน 30 ปี มีค่าเฉลี่ยจำนวนเงินออมและเงินลงทุนน้อยที่สุด เท่ากับ 22,968.42 บาทต่อปี (S.D. เท่ากับ 33,728.98) ช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 84,352.94 บาทต่อปี (S.D. เท่ากับ 62,667.42) จำแนกตามระดับการศึกษา ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยจำนวนเงินออมและเงินลงทุนน้อยที่สุดเท่ากับ 11,935.90 บาทต่อปี (S.D. เท่ากับ 14,952.64) ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 67,684.93 บาทต่อปี (S.D. เท่ากับ 64,763.84) จำแนกตามสถานภาพ สถานภาพโสด มีค่าเฉลี่ยจำนวนเงินออมและเงินลงทุน น้อยที่สุดเท่ากับ 39,672.24 บาทต่อปี (S.D. เท่ากับ 48,583.93) สถานภาพสมรสมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 55,299.27 บาทต่อปี (S.D. เท่ากับ 57,571.68) จำแนกตามช่วงรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ช่วงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท มีค่าเฉลี่ยจำนวนเงินออมและเงินลงทุนน้อยที่สุดเท่ากับ 16,539.06 บาทต่อปี (S.D. เท่ากับ 30,438.14) ช่วงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 136,164.29 บาทต่อปี (S.D. เท่ากับ 80,579.48)

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อ 2

ตาราง 2 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความสำคัญของปัจจัยสนับสนุน

ตัวแปร	ค่าสถิติ					
	N	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความสำคัญ
ปัจจัยสนับสนุน						
ด้านเศรษฐกิจ	400	1.00	10.00	6.67	2.17	ค่อนข้างสูง
ด้านสังคม	400	1.00	10.00	6.50	2.17	ค่อนข้างสูง
ด้านความรู้ทางการเงิน	400	0.00	10.00	5.94	2.45	ปานกลาง

จากตาราง 2 ปัจจัยสนับสนุน ด้านเศรษฐกิจมีระดับความสำคัญค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 6.67 (S.D. เท่ากับ 2.17) อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ด้านสังคมมีระดับความสำคัญค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 6.50 (S.D. เท่ากับ 2.17) อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ด้านความรู้ทางการเงินมีคะแนนด้านความรู้ทางการเงินค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.94 คะแนน (S.D. เท่ากับ 2.45) อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อ 3

ตาราง 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนการออมและการลงทุนกับจำนวนเงินออมและเงินลงทุนโดยรวม

ตัวแปรควบคุม	ตัวแปรต้น	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Partial Correlation)				ความหมาย
		ตัวแปรตาม (SAV)	Significance	df	Correlation	
ด้านสังคม ด้านความรู้ทางการเงิน	ด้านเศรษฐกิจ	0.093	0.063	396	ไม่มีความสัมพันธ์	
ด้านเศรษฐกิจ ด้านความรู้ทางการเงิน	ด้านสังคม	0.026	0.606	396	ไม่มีความสัมพันธ์	
ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม	ด้านความรู้ทางการเงิน	0.299*	0.000	396	ต่ำมาก	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 เมื่อกำหนดให้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านสังคม เป็นตัวแปรควบคุม ปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับจำนวนเงินออมและเงินลงทุนโดยรวมอยู่ในระดับต่ำมากโดยมีค่าสหสัมพันธ์เชิงส่วน เท่ากับ 0.299 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อวิเคราะห์ในทำนองเดียวกันปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมและเงินลงทุนโดยรวม

ข้อค้นพบตามสมมติฐาน**ตาราง 4** ผลการทดสอบสมมติฐานจำนวนเงินออมและเงินลงทุน จำแนกตามเพศ

ปัจจัยส่วนบุคคล	N	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	df	Sig
เพศ ชาย	128	52,504.29	45,768.75	0.096	398	0.923
หญิง	272	52,299.37	45,229.04			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 เพศแตกต่างกัน จำนวนเงินออมและเงินลงทุนของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุดไม่แตกต่างกัน หรือเพศไม่ส่งผลต่อจำนวนเงินออมและเงินลงทุน

ตาราง 5 ผลการทดสอบสมมติฐานจำนวนเงินออมและเงินลงทุนจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้

Test of Equality of Mean Welch	Statistic	df1	df2	Sig
อายุ	13.714	3	114.35	0.000*
ระดับการศึกษา	54.299	2	194.63	0.000*
สถานภาพ	3.610	2	46.15	0.035*
รายได้	25.710	4	110.13	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 อายุแตกต่างกันจำนวนเงินออมและเงินลงทุนของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุดแตกต่างกัน ระดับการศึกษาแตกต่างกันจำนวนเงินออมและเงินลงทุนของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุดแตกต่างกัน สถานภาพแตกต่างกันจำนวนเงินออมและเงินลงทุนของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุดแตกต่างกัน รายได้แตกต่างกันจำนวนเงินออมและเงินลงทุนของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุดแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่ามีจำนวนเงินออมและเงินลงทุนแตกต่างกันทุกกลุ่ม ยกเว้นกลุ่มอายุ 41 ปี ถึง 50 ปี กับกลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป กลุ่มสถานภาพโสดกับกลุ่มสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง และกลุ่มสถานภาพสมรสกับกลุ่มสถานภาพหม้าย/หย่าร้างมีจำนวนเงินออมและเงินลงทุนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 6 ผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนการออมและการลงทุน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านความรู้ทางการเงิน กับจำนวนเงินออมและเงินลงทุนของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุด

ตัวแปรควบคุม	ตัวแปรต้น	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Partial Correlation)			
		ตัวแปรตาม (SAV) Correlation	Significance (2 Tailed)	df	ความหมาย
ด้านสังคม ด้านความรู้ทางการเงิน	ด้านเศรษฐกิจ	0.093	0.063	396	ไม่มีความสัมพันธ์
ด้านเศรษฐกิจ ด้านความรู้ทางการเงิน	ด้านสังคม	0.026	0.606	396	ไม่มีความสัมพันธ์
ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ	ด้านความรู้ทางการเงิน	0.299*	0.000	396	ต่ำมาก

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 ปัจจัยสนับสนุนการออมและการลงทุน ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมและเงินลงทุน สำหรับปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับจำนวนเงินออมและเงินลงทุนในระดับต่ำมากโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงส่วน เท่ากับ 0.299 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1) จำนวนเงินออมและเงินลงทุนเพื่อการเกษียณโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45,401.75 บาทต่อคนต่อปี ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 52,299.79 กลุ่มเพศหญิงกับกลุ่มเพศชาย กลุ่มอายุ 41 ปี ถึง 50 ปี กับกลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป กลุ่มสถานภาพโสดกับกลุ่มสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง และกลุ่มสถานภาพสมรสกับกลุ่มสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง มีจำนวนเงินออมและเงินลงทุนเพื่อการเกษียณไม่แตกต่างกัน ส่วนกลุ่มอื่นๆ มีจำนวนเงินออมและเงินลงทุนเพื่อการเกษียณแตกต่างกัน 2) ความสำคัญของปัจจัย

สนับสนุนด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ปัจจัยสนับสนุนด้านความรู้ทางการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง

3) ปัจจัยสนับสนุนด้านความรู้ทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับจำนวนเงินออมและเงินลงทุนเพื่อการเกษียณในระดับต่ำมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงส่วน เท่ากับ 0.299 ส่วนปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมและเงินลงทุน

อภิปรายผล

1) จำนวนเงินออมและเงินลงทุนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45,401.75 บาทต่อปี (S.D. เท่ากับ 52,299.79) อยู่ในระดับต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุด เมื่อเกษียณอายุราชการแล้วจะมีรายได้บางส่วนจากเงินบำนาญไว้ใช้จ่าย กลุ่มที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีเงินออมและเงินลงทุนสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 84,352.94 บาทต่อปี (S.D. เท่ากับ 62,667.42) กลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีเงินออมและเงินลงทุนต่ำที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11,935.90 บาทต่อปี (S.D. เท่ากับ 14,952.64) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มที่มีอายุมากมีเงินรายได้มากกว่าและค่าใช้จ่ายในการสร้างฐานะในครอบครัวน้อยลง และเมื่ออายุมากขึ้นจึงมีความพร้อมและตระหนักถึงการเตรียมเกษียณอายุ สอดคล้องกับแนวคิดไฮเปอร์โบลิก (Hyperbolic Discounting) [23] อธิบายว่าคนมักจะทำให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นทันทีมากกว่าผลประโยชน์ในอนาคต ซึ่งทำให้การออมเพื่อการเกษียณเกิดขึ้นช้าเกินไป ส่งผลให้การออมอยู่ในระดับต่ำ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กชกร ปลื้มมาลี [24] เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของพนักงานบัญชีและการเงิน ศึกษารณิ บริษัท เฟรเซอร์ส พร็อพเพอร์ตี้ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) พบว่าจำนวนเงินออมและเงินที่ลงทุนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 49,098.00 บาทต่อปี (S.D. เท่ากับ 60,266.94) อยู่ในระดับต่ำที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ National Institute on Retirement Security (2013) เรื่อง The Retirement Savings Crisis: Is It Worse Than We Think? พบว่า 1 ใน 3 ของชาวอเมริกันไม่มีการออมเงินสำหรับการเกษียณ หรือมีเงินออมไม่ถึง 5,000 ดอลลาร์สหรัฐ [3] ไม่สอดคล้องกับแนวคิดธนาคารแห่งประเทศไทย [13] เรื่องการใช้ชีวิตหลังเกษียณอย่างมีความสุข ครม.มีเงินออมและเงินลงทุนเฉลี่ยประมาณ 90,000 บาทต่อปี (จำนวนเงินที่ต้องมี ณ วันเกษียณ ประมาณ 6,000,000 บาท)

จำนวนเงินออมและเงินลงทุนของเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุ การศึกษา อายุงาน อาชีพ สถานภาพ รายได้แตกต่างกัน จำนวนเงินออมและเงินลงทุนแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mustafa, Yusof [25] เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุของอาจารย์สาขาวิชาโพลีเทคนิค พบว่า เพศชายกับเพศหญิง มีพฤติกรรมการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุไม่แตกต่างกัน กชกร ปลื้มมาลี (2566) [24] เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของพนักงานบัญชีและการเงิน ศึกษารณิ บริษัท เฟรเซอร์ส พร็อพเพอร์ตี้ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) พบว่าอายุ สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน จำนวนเงินออมและเงินที่ลงทุนแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของระพีพรรณ พันธุ์อุดม [26] เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการวางแผนเงินออมเพื่อวัยเกษียณอายุของกลุ่มแรงงานในระบบ ช่วงอายุ 33 – 53 ปี ในกรุงเทพมหานคร พบว่าอายุ การศึกษา อายุงาน อาชีพ สถานภาพ มีผลต่อการวางแผนเงินออมเพื่อวัยเกษียณอายุ แตกต่างกัน

2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม มีความสำคัญในระดับค่อนข้างสูง ส่วนด้านความรู้ทางการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมส่งผลต่อรายได้ และค่าครองชีพ ส่วนด้านความรู้ทางการเงินเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจในการออมและการลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวนิดา สมศรี [27] เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ ของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พบว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านความรู้ทางการเงินส่งผลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Baskoro, Aulia, Rahmah [28] เรื่องผลกระทบของความรู้ทางการเงินและการเข้าถึงบริการทางการเงินต่อการวางแผนเกษียณอายุ พบว่า ความรู้ทางการเงินและการเข้าถึงบริการทางการเงินมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการวางแผนการเกษียณอายุ

3) ปัจจัยสนับสนุนด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมและเงินลงทุนโดยรวม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการออมเงินและการลงทุนเพื่อเกษียณเกิดจากปัจจัยส่วนบุคคลเป็นส่วนมาก เช่นรายได้ พฤติกรรมการใช้เงิน ทักษะการตัดสินใจในการออมและการลงทุนของแต่ละบุคคล ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของวนิดา สมศรี [27] เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของบุคลากร สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินพบว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมิได้เป็นข้าราชการ ดังนั้นสวัสดิการต่างๆ รวมทั้งบำนาญอาจจะแตกต่างกันกับข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งส่งผลถึงพฤติกรรมการใช้เงิน ทักษะการออมเงิน และจำนวนเงินออมและเงินลงทุน

สำหรับปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับจำนวนเงินออมและเงินลงทุนโดยรวมระดับต่ำมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mustafa, Yusof [25] เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุของอาจารย์สาขาวิชาโพลีเทคนิค พบว่าปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินมีความสัมพันธ์กับ

พฤติกรรมการเตรียมการเงินเพื่อวางแผนเกษียณอายุ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Baskoro, Aulia, Rahmah [28] เรื่องผลกระทบของความรู้ทางการเงินและการเข้าถึงบริการทางการเงินต่อการวางแผนเกษียณอายุ พบว่า ความรู้ทางการเงินและการเข้าถึงบริการทางการเงินมีผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการวางแผนการเกษียณอายุ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1) ข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุด มีจำนวนออมเงินและเงินลงทุน ค่าเฉลี่ย 45,401.75 บาท/ปี และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 52,299.79 ซึ่งอยู่ในระดับที่ต่ำที่สุด ดังนั้น สำนักงานอัยการสูงสุดควรมีการอบรมบรรยาย หรือจัดกิจกรรม เพื่อให้ความรู้หรือการถ่ายทอดประสบการณ์ของข้าราชการที่สามารถวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณได้สำเร็จ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีแนวทางในการเก็บออมมากยิ่งขึ้น

2) ระดับความรู้ทางการเงินของข้าราชการธุรการสำนักงานอัยการสูงสุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.94 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินมีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินที่ออมและลงทุน ดังนั้นสำนักงานอัยการสูงสุดจึงควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้และทักษะทางการเงิน โดยอาจเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินมาบรรยายและให้ความรู้ เพื่อให้บุคลากรสามารถวางแผนการเงินของตนเองได้อย่างถูกต้องและสามารถมีเงินไว้ใช้อย่างเพียงพอยามเกษียณได้

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

1) ประชากรที่ศึกษาในครั้งต่อไปควรเลือกกลุ่มประชากรเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพอื่นๆ เช่นอาชีพอิสระ พนักงานบริษัทเอกชน เจ้าของกิจการขนาดเล็ก เป็นต้น เพื่อศึกษาว่ามีการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณเป็นอย่างไร

2) ควรมีการศึกษาตัวแปรปัจจัยอื่นๆ ที่อาจจะส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเกษียณ เช่นปัจจัยด้านทัศนคติ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] Scholz, Seshadri, & Khitatrakun, ARE AMERICANS SAVING “OPTIMALLY” FOR RETIREMENT? NBER WORKING PAPER SERIES 10260. National Bureau of Economic Research. [Internet]. 2004 [Cited 2024 November 20]. Available from https://www.nber.org/system/files/working_papers/w10260/w10260.pdf.
- [2] Lusardi & Mitchell. FINANCIAL LITERACY AND RETIREMENT PLANNING IN THE UNITED STATES. Working Paper 17108. National Bureau of Economic Research. [Internet]. 2011 [Cited 2024 November 20]. Available from https://www.nber.org/system/files/working_papers/w17108/w17108.pdf.
- [3] National Institute on Retirement Security. The Retirement Savings Crisis: Is It Worse Than We Think? [Internet]. 2013 [Cited 2024 November 21]. Available from https://www.nirsonline.org/wp-content/uploads/2017/06/retirementsavingscrisis_final.pdf.
- [4] Alhawamdeh. et.al. The Role of Financial Risk Tolerance and Financial Advisor Management In Mediating: The Relationship Between Financial Attitudes, Financial Knowledge, Financial Anxiety, And Sustainable Financial Retirement Planning. [Internet]. 2023 [Cited 2024 November 21]. Available from <https://www.researchgate.net/publication/371789790>.
- [5] Suh. E & James. H. The social, cultural and economic influences on retirement saving for young adults in Britain. [Internet]. 2023 [Cited 2024 November 21]. Available from https://eprints.lse.ac.uk/118546/1/Suh_and_James_Full_chapter_15Oct21_submitted.pdf.
- [6] Kumar, et. al. EXAMINING THE ROLE OF FINANCIAL ADVISORS IN MANAGING RETIREMENT SAVINGS. JOURNAL OF MANAGEMENT AND ENTREPRENEURSHIP ISSN: 2229-5348 UGC Care Group 1 Journal. [Internet]. 2024 [Cited 2024 November 21]. Available from <https://www.researchgate.net/publication/379342175>.
- [7] กรมกิจการผู้สูงอายุ. ข้อมูลสถิติจำนวนผู้สูงอายุสัญชาติไทยปี. [อินเทอร์เน็ต]. 2566 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. [เข้าถึงเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.dop.go.th>
- [8] กรมการปกครอง. สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร. [อินเทอร์เน็ต]. 2567 กระทรวงมหาดไทย. [เข้าถึงเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://stat.bora.dopa.go.th>.
- [9] ปราโมทย์ ประสาทกุล, ศุทธิดา ขวนวัน. 50 ล้านประชากร ผู้สูงวัยระดับสุดยอด. [อินเทอร์เน็ต]. 2564 สถาบันวิจัยประชากรและสังคม: มหาวิทยาลัยมหิดล. [เข้าถึงเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://ipsr.mahidol.ac.th>.
- [10] วาราดา ทองจันทร์. หนี้ครัวเรือนไทยปี 2567. [อินเทอร์เน็ต]. 2567 [เข้าถึงเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://thestandard.co>.

- [11] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. รายงานภาวะเศรษฐกิจในประเทศ. [อินเทอร์เน็ต]. 2567 [เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2568]. เข้าถึงได้จาก: https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?id=12567.
- [12] สำนักงานสถิติแห่งชาติ. การสำรวจการติดตามระดับความรู้ และการเข้าถึงบริการทางการเงินของครัวเรือน พ.ศ. 2567. [อินเทอร์เน็ต]. 2568 [เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2568]. เข้าถึงได้จาก: https://www.nso.go.th/nsoweb/storage/survey_detail/2025/2025050215533330516.pdf.
- [13] ธนาคารแห่งประเทศไทย. การวางแผนเกษียณ [อินเทอร์เน็ต]. 2566 [เข้าถึงเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.bot.or.th/th/satang-story/money-plan/retirement.html>
- [14] Kotler, P. & Armstrong, G. Principles of marketing. 17th Ed. Hawlor: Pearson Education Limited, 2018.
- [15] ปราณี เกษมสันต์. โครงสร้างของสังคมมนุษย์. [อินเทอร์เน็ต]. 2550 [เข้าถึงเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://krupranee.blogspot.com>.
- [16] ปุณรดา ถาวรจระอังกูร. อิทธิพลกลุ่มอ้างอิงที่มีต่อการตัดสินใจซื้อโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์โฟนของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สารนิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2558.
- [17] ธนาคารไทยพาณิชย์. Financial Literacy สำคัญอย่างไร ทำไมต้องรู้. [อินเทอร์เน็ต]. 2567 [เข้าถึงเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/tips-for-you/financial-literacy-important.html>.
- [18] Smart, S. B., et. al. FUNDAMENTALS OF INVESTING. Pearson Canada Inc. [Internet]. 2022 [Cited 2024 November 22]. Available from <https://www.pearson.com/content/dam/one-dot-com/one-dot-com/ca/en/campaigns/>.
- [19] สำนักงานอัยการสูงสุด. สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล. [อินเทอร์เน็ต]. 2567 [เข้าถึงเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2567]. เข้าถึงได้จาก: https://www3.ago.go.th/legald/wp-content/uploads/2021/11/Committee_1.pdf.
- [20] Tangkhunsombat. N. Taro Yamane การกำหนดกลุ่มจำนวนประชากรสำหรับการวิจัย. UX Research Lab. [Internet]. 2021 [Cited 2024 November 22]. Available from <https://www.uxresearchlab.com/2021/09/20/taro-yamane->.
- [21] กัลยา วานิชย์บัญชา. การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 30. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามลดา. 2560.
- [22] พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการบริหาร ฉบับปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม. 2548.
- [23] วิลลภ คุ้มประดิษฐ์ และ ชวัญ เพชรสว่าง. บทบาทของเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมต่อแบบจำลองเศรษฐศาสตร์มหภาค. [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2567]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.eco.ru.ac.th/images/PDF/researchECON/researchECON13.pdf>.
- [24] กชกร ปลื้มมาลี. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของพนักงานบัญชีและ การเงิน ศึกษานิพนธ์ บริษัท เฟรเซอร์ส พร็อพเพอร์ตี้ (ประเทศไทย) จำกัด มหาชน การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2566.
- [25] Mustafa, A., et al. Factors Influencing Retirement Planning Behavior of Lecturers in Polytechnics. RMP Publications. [Internet]. 2017 [Cited 2024 November 25]. Available from <http://www.ajtve.com>.
- [26] ระพีพรรณ พันธุ์อุดม. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการวางแผนเงินออมเพื่อวัยเกษียณอายุของกลุ่มแรงงานในระบบช่วงอายุ 33 –53 ปี ในกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 2559.
- [27] วนิดา สมศรี. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของบุคลากร สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2566.
- [28] Baskoro, R.A., Aulia, R., & Rahmah, N.A. The Effects of Financial Literacy and Financial Inclusion on Retirement Planning. Faculty of Economic and Business University, Brawijaya Malang, Indonesia. [Internet]. 2019 [Cited 2024 November 25]. Available from <https://www.researchgate.net/publication/337839161>.